

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-502/23 – 1

Zaak C-502/23

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

7 augustus 2023

Verwijzende rechter:

Landgericht Düsseldorf (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

13 juli 2023

Verzoekende partij:

MC

Verwerende partij:

Iberia, Líneas Aéreas de España, SA Operadora Unipersonal

Landgericht Düsseldorf

Beslissing

In de zaak

MC, [OMISSIS] Gelsenkirchen (Duitsland),

verzoeker,

[OMISSIS]

en

IBERIA, LINEAS AEREAS DE ESPAÑA, SOCIEDAD ANÓNIMA
OPERADORA UNIPERSONAL, [OMISSIS] Frankfurt [am Main] (Duitsland),

verweerster,

[OMISSIS]

heeft de tweeëntwintigste civiele kamer van het Landgericht Düsseldorf (rechter in tweede aanleg Düsseldorf, Duitsland)

op 13 juli 2023

[OMISSIS]

de volgende beslissing gegeven:

De behandeling van de zaak wordt geschorst.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt krachtens artikel 267, eerste alinea, onder b), en derde alinea, VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen betreffende de uitlegging van het Unierecht:

1.

Moet artikel 5, lid 1, onder a), junctis artikel 8, lid 1, onder a), en artikel 7, lid 3, van verordening (EG) nr. 261/2004 aldus worden uitgelegd dat een passagier die een ticket voor een vlucht van een luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert niet met geld, maar met bonusmijlen in het kader van een door een andere luchtvaartmaatschappij opgezet frequent flyer-programma heeft gekocht, in geval van annulering van die vlucht, van de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert terugbetaling van de prijs van het ticket in geld kan verlangen?

2.

Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord: Wordt de prijs van het ticket in de zin van artikel 8, lid 1, onder a), van verordening (EG) nr. 261/2004, waarvan de passagier terugbetaling in geld kan verlangen, in deze gevallen berekend op basis van het voor het publiek toegankelijke tarief waarvoor de geannuleerde vlucht in kwestie door de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert, te koop wordt aangeboden dan wel op basis van de (gemiddelde) waarde van de gebruikte bonusmijlen?

Motivering:

I.

Aan het verzoek om een prejudiciële beslissing liggen de volgende feiten ten grondslag.

Verzoeker heeft bij British Airways een ticket gekocht voor een door verweerster uit te voeren vlucht op 15 maart 2023 van Düsseldorf (Duitsland) via Madrid (Spanje) naar Mexico-Stad (Mexico) (vluchtnummers: IB 3141 en IB 6405). Hiervoor betaalde hij 57 500 bonusmijlen van het frequent flyer-programma van British Airways en 236,27 EUR aan belastingen en toeslagen.

2

Het voor het publiek toegankelijke tarief voor voornoemde vlucht bedraagt 5 342 EUR inclusief belastingen en toeslagen.

De vlucht is door verweerster geannuleerd.

Verzoeker heeft een hem aangeboden andere vlucht geweigerd en heeft verweerster op 16 maart 2023 verzocht om de prijs van het ticket in geld ten bedrage van 5 342 EUR tot uiterlijk 24 maart 2023 terug te betalen. Verweerster heeft niet betaald.

In het onderhavige geding verzoekt verzoeker de rechter om:

verweerster te veroordelen om aan verzoeker een bedrag van 5 342 EUR [OMISSIS] te betalen [te vermeerderen met advocatenkosten en rente].

Verweerster concludeert:

tot afwijzing van het beroep.

Verweerster is van mening dat verzoeker hooguit kan verlangen dat de bonusmijlen worden bijgeschreven omdat hij het ticket heeft gekocht met bonusmijlen van de luchtvaartmaatschappij British Airways en niet door middel van een geldelijke betaling. Aangezien verweerster hem de bonusmijlen van British Airways niet kan bijschrijven, moet verzoeker terugbetaling van British Airways vorderen.

II.

Of het beroep zal slagen, hangt voornamelijk af van de in het dictum geformuleerde vragen.

Meer bepaald:

1.

Verzoeker kan van verweerster volgens artikel 5, lid 1, onder a), en artikel 8, lid 1, onder a), van verordening (EG) nr. 261/2004 terugbetaling van de prijs van het ticket van 5 342,00 EUR verlangen, indien hij de terugbetaling van de ticketprijs in geld kan verlangen, hoewel hij het ticket niet met geld heeft gekocht, maar door gebruik te maken van bonusmijlen.

Volgens artikel 5, lid 1, onder a), en artikel 8, lid 1, onder a), van verordening (EG) nr. 261/2004 is verweerster, aangezien zij de geboekte vlucht, waarvoor verzoeker over een bevestigde boeking beschikte, heeft geannuleerd, verplicht om verzoeker, indien hij hiervoor kiest, het ticket binnen zeven dagen, overeenkomstig het bepaalde in artikel 7, lid 3, van die verordening, tegen de prijs waarvoor het ticket was gekocht terug te betalen.

a)

Verzoeker heeft voor het ticket slechts een deel van het bedrag, te weten 236,27 EUR aan belastingen en toeslagen, met geld betaald en het resterende bedrag met 57 500 bonusmijlen van het frequent flyer-programma van British Airways betaald.

De aard en de hoogte van het recht op terugbetaling worden bepaald op basis van artikel 7, lid 3, van verordening (EG) nr. 261/2004, waarnaar in artikel 8, lid 1, onder a), eerste streepje, van die verordening uitdrukkelijk wordt verwezen. Volgens artikel 7, lid 3, van verordening (EG) nr. 261/2004 wordt de compensatie van de prijs van het ticket in contant geld uitbetaald, middels een elektronische overmaking aan de bank, per bankoverschrijving, bankcheque of, met de schriftelijke toestemming van de passagier, in de vorm van reisbonnen en/of andere diensten. Derhalve rijst de vraag of verzoeker terugbetaling van de tegenwaarde van de gebruikte bonusmijlen in euro kan vorderen. Volgens de verwijzende rechter dient deze vraag bevestigend te worden beantwoord.

Het feit dat verzoeker het ticket oorspronkelijk niet met geld heeft gekocht, maar door gebruik te maken van bonusmijlen, doet hieraan niets af. Een compensatie in de vorm van reisbonnen en/of andere diensten, waaronder ook het opnieuw bijschrijven van bonusmijlen valt, kan volgens de duidelijke bewoordingen van artikel 7, lid 3, van verordening (EG) nr. 261/2004 alleen met schriftelijke toestemming van de passagier plaatsvinden. Aangezien verzoeker hiervoor in casu geen toestemming heeft verleend, dient de tegenwaarde van de bonusmijlen in geld te worden terugbetaald.

Hiertegen kan evenmin worden ingebracht dat in artikel 8, lid 1, onder a), van verordening (EG) nr. 261/2004, waarin uitdrukkelijk naar artikel 7, lid 3, van die verordening wordt verwezen, is uitgegaan van het normale geval waarin het ticket met geld wordt betaald en niet van het geval van de terugbetaling van de ticketprijs bij het gebruik van bonusmijlen. Volgens artikel 3, lid 3, tweede volzin, van verordening (EG) nr. 261/2004 is de verordening uitdrukkelijk ook van toepassing indien de tickets door de luchtvaartmaatschappij zijn verstrekt in het kader van een frequent flyer-programma of een ander commercieel programma. Met dergelijke programma's worden ook frequent flyer-programma's met bonusmijlen zoals die van British Airways bedoeld. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de Uniewetgever het onderhavige geval duidelijk voor ogen had en er desondanks voor heeft gekozen om in het kader van het recht op terugbetaling volgens artikel 8, lid 1, onder a), eerste streepje, van verordening (EG) nr. 261/2004 zonder beperkingen naar de modaliteiten voor compensatie als bedoeld in artikel 7, lid 3, van verordening (EG) nr. 261/2004 te verwijzen om ongemakken voor de passagier in dergelijke gevallen te voorkomen.

In dit verband moet met name worden opgemerkt dat bonusmijlen van frequent flyer-programma's vaak – zoals ook in casu: de bonusmijlen van het frequent flyer-programma van British Airways kunnen ook voor vluchten van verweerster

worden gebruikt – ook kunnen worden gebruikt om hiermee tickets voor vluchten van andere luchtvaartmaatschappijen te kopen die lid zijn van dezelfde luchtvaartalliantie. In deze gevallen kan de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert en waartegen een vordering is ingesteld, de door een andere luchtvaartmaatschappij verstrekte bonusmijlen helemaal niet of slechts met aanzienlijke moeite weer op de mijlenaccount van de passagier bijschrijven. Om te voorkomen dat de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert de passagier voor de terugbetaling in deze gevallen naar de luchtvaartmaatschappij die het frequent flyer-programma heeft opgezet, kan verwijzen, heeft de Uniewetgever er daarom kennelijk voor gekozen om de passagier ook in dergelijke situaties altijd een recht op terugbetaling in geld toe te kennen.

Dit is ook in overeenstemming met de doelstelling van verordening (EG) nr. 261/2004 om een hoog niveau van bescherming van de passagiers bij vliegtrips te waarborgen. Het Hof heeft met betrekking tot het recht op compensatie als bedoeld in artikel 7, lid 1, van verordening (EG) nr. 261/2004 ook geoordeeld dat artikel 7, lid 3, van verordening (EG) nr. 261/2004 voor het waarborgen van een hoog niveau van bescherming van de passagiers ruim moet worden uitgelegd [zie arrest van 3 september 2020, C-356/19 Delfly/Smartwings Poland (OMISSIS): de passagier kan betaling van de compensatie in de nationale valuta in plaats van in euro eisen].

Bovendien heeft de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert, volgens artikel 13 van verordening (EG) nr. 261/2004 het recht om compensatie te verlangen van de andere luchtvaartmaatschappij die de bonusmijlen heeft verstrekt.

b)

Wat betreft de hoogte vordert verzoeker een bedrag van 5 342,00 EUR. Dit bedrag is gelijk aan het voor het publiek toegankelijke tarief waarvoor het litigieuze ticket door verweerster wordt verkocht. Het is onbetwist dat verzoeker indien hij nu de vlucht met geld zou boeken, dus een bedrag van 5 342,00 EUR zou moeten betalen. Volgens de verwijzende rechter is het redelijk om de waarde van de bonusmijlen te baseren op deze hypothetische prijs. De bonusmijlen hebben weliswaar ook een bepaalde (gemiddelde) waarde die eveneens in aanmerking zou kunnen worden genomen, maar de waarde van de gebruikte bonusmijlen varieert aanzienlijk naargelang de vluchten waarvoor de mijlen worden gebruikt. Afhankelijk van de vlucht die met de mijlen wordt geboekt, kan het gebruik van de mijlen soms gunstiger en soms minder gunstig voor de passagier uitpakken, waarbij de waarde van de mijlen bij dure langeafstandsvluchten meestal hoger is dan bij eenvoudige korte- en middellangeafstandsvluchten. Volgens de verwijzende rechter zou het echter praktisch niet uitvoerbaar en voor de passagier ook niet redelijk zijn, indien men hier een soort „gemiddelde waarde” van de bonusmijlen zou willen vaststellen, in voorkomend geval op basis van het vlieggedrag van de passagier in het verleden of op basis van het gedrag van een gemiddelde bonusmijlenklant. Voor de passagier is elke waarde van de

bonusmijlen bij het inwisselen dus volledig ondoorzichtig. Hij heeft in de regel geen inzicht in de bijbehorende berekening van de luchtvaartmaatschappij en haar afspraken met andere luchtvaartmaatschappijen van dezelfde luchtvaartalliantie over de acceptatie van bonusmijlen bij het boeken van vluchten.

Verzoeker heeft aangegeven dat hij de mijlen regelmatig voor zeer dure vluchten gebruikt.

Door het boeken van de vlucht in kwestie van Düsseldorf (Duitsland) via Madrid (Spanje) naar Mexico-Stad (Mexico) op 15 maart 2023 met 57 500 bonusmijlen is de waarde van de gebruikte bonusmijlen volgens de verwijzende rechter bepaald op het voor het publiek toegankelijke tarief ter hoogte van 5 342 EUR. Door de latere annulering van de vlucht kan verzoeker dit voordeel niet meer worden onthouden. Indien de luchtvaartmaatschappij om redenen van klantenbinding en marketing frequent flyer-programma's opzet en de passagier deze mijlen gebruikt om een vlucht te boeken, moet de luchtvaartmaatschappij – als zij de vlucht in kwestie annuleert – accepteren dat het voor het publiek toegankelijke tarief voor die vlucht wordt vastgesteld, vooral omdat de berekening achter het frequent flyer-programma voor de passagier volledig ondoorzichtig is.

c)

De uitlegging van verordening (EG) nr. 261/2004 is met betrekking tot de hierboven gestelde vragen niet zo evident dat het juiste resultaat van de uitlegging zonder ruimte voor twijfel kan worden afgeleid uit de tekst van verordening (EG) nr. 261/2004 en uit de eerdere rechtspraak van het Hof. [OMISSIS]